POLITISK KRONIK

UDLANDET

Oktober 1953

1. Der underskrives en forsvarstraktat mellem U.S.A. og Sydkorea. Den indeholder en gensidig sikkerhedsgaranti og giver U.S.A. ret til at have tropper stationeret i Sydkorea.
2. Indiske vagter åbner ild mod antikommunistiske krigsfanger, der søger at undslippe fra den neutrale hjemsendelseskommissions fangelejre i Korea. Den sydkoreanske regering protesterer.

   I Persien arresteres over 200 medlemmer af det illegale (kommunistiske) Tudehparti.
3. F.N.s overkommando i Korea accepterer under protest de regler, som den internationale hjemsendelseskommission har vedtaget for krigsfangernes samtaler med repræsentanter for deres hjemland.
5. F.N.s generalforsamling vælger Tyrkiet, Brasilien og New Zealand til medlemmer af sikkerhedsrådet i stedet for Grækenland, Chile og Pakhistan.
6. U.S.A.s udenrigsminister Dulles udtaler, at en vestlig sikkerhedsgaranti til Sovjet næppe kan gå ud over den garanti, der gives i F.N.s charter, og at der ikke kan bygges en varig fred udenom den nationale selvbestemmelsesret.

   Sovjets ministerpræsident Malenkov udtaler, at genskabelsen af den tyske militarisme udgør den største fare for det tyske folk og for Tysklands enhed.

   Det engelske koloniministerium meddeler, at det har været nødvendigt at sende flåde- og landstyrker til Britisk Guiana for at opretholde fred og orden, idet Det folkelige Fremskridtsparti, der dominerer koloniens lokale selvstyre, stod i forbindelse med den internationale kommunistbevægelse og havde planer om en kommunistisk magtovertagelse. – Fremskridtspartiet afviser denne beskyldning.

   Den italienske premier- og udenrigsminister Pella erklærer, at Italiens udenrigspolitik er fast forankret i den atlantiske alliance, men at det kan blive svært for landet at acceptere Europahærtraktaten, medmindre der opnås en tilfredsstillende løsning på Triestespørgsmålet.
8. U.S.A.s præsident Eisenhower udtaler, at Sovjetunionen nu er i stand til at foretage et atomangreb mod U.S.A.

   I en fælles engelsk-amerikansk erklæring udtales, at den allierede militærregering i Triestes zone A snarest vil afslutte sin virksomhed og overgive zonen til Italien. Udtalelsen vækker tilfredshed i italienske regeringskredse, men modtages med protest fra Jugoslavien og de italienske partier i zone B.

   På det konservative partis årsmøde i Margate udtaler den engelske udenrigsminister Eden, at regeringen vil arbejde for afholdelse af et firemagtsmøde om Tyskland, og for at vestmagterne tilbyder Sovjet sikkerhedsgarantier.
9. Den engelske regering meddeler, at den har suspenderet Britisk Guianas forfatning (se 6/10).

   Den vesttyske forbundsdag genvælges

med 305 stemmer mod 148 (socialdemokrater) dr. Adenauer til forbundskansler.

Den franske nationalforsamling afviser med 300 mod 247 et socialistisk mistillidsvotum til regeringens sociale politik.

10. Den jugoslaviske statschef marshal Tito protesterer i en tale mod den engelsk-amerikanske beslutning om at overlade Triestes zone A til Italien og udtaler, at italienske troppers indmarch i zone A vil blive betragtet som en angrebshandling mod Jugoslavien.

På det konservative årsmøde opfordrer den engelske premierminister Churchill til tålmodighed m. h. t. afspændingsbestræbelserne. Hvis Frankrig ikke accepterer forsvarsfællesskabet, må Tyskland på anden måde knyttes til NATO.

12. Der afsluttes en græsk-amerikansk overenskomst, som giver U.S.A. ret til at benytte visse luft- og flådebaser i Grækenland.

Den jugoslaviske regering foreslår i noter til Italien, Storbritannien og U.S.A., at der afholdes en konference mellem de fire magter om Triestespørgsmålet.

13. I U.S.A. vinder demokraterne et suppleringsvalg til kongressen.

U.S.A.s regering meddeler, at $ 170 mill. vil blive stillet til rådighed for Vesteuropa og andre venligtsindede lande for at sætte dem i stand til at opkøbe levnedsmidler fra de amerikanske overskudslagre.

Deltagerstaterne i G.A.T.T. (General Agreement on Trade and Tariffs) vedtager eenstemmigt en resolution, der opfordrer U.S.A. til at ophæve indførselsrestriktionerne på mejeriprodukter. Den hollandske regering får tilladelse til som repressalie at nedskære importen af amerikansk hvede med 20 %.

5.374 tyskere, der var dømt for krigsforbrydelser, vender hjem fra fangenskab i U.S.S.R.

Ceylons regering omdannes med Sir John Kotalawala som premier- og udenrigsminister.

14. Israelske styrker angriber landsbyen Qibya i Jordan og dræber 42 mennesker.

Der afholdes stortingsvalg i Norge. Mandatfordelingen bliver:

Højre	26	(1949: 23)
Bondepartiet	14	(1949: 12)
Kristel. Folkeparti	14	(1949: 9)
Venstre	15	(1949: 21)
Arbejderpartiet	78	(1949: 85)
Kommunister	3	(1949: 0)

15. Den russiske delegation i F.N. trækker et forslag om en-bloc optagelse af Bulgarien, Ungarn, Rumænien, Finland og Italien tilbage.

Under et møde i F.N.s sikkerhedsråd, indkaldt på russisk initiativ, fordømmer Vishinsky (U.S.S.R.) den engelsk-amerikanske beslutning om at overlade Triestes zone A til Italien som et brud på den italienske fredstraktat.

Den blandede våbenstilstandskommission i Palæstina fordømmer det israelske overfald på Qibya som et brud på våbenstilstanden.

Vietnams nationalkongres vedtager en resolution, der forlanger fuld uafhængighed og ophævelse af alle traktater med Frankrig.

17. Den rådgivende komité for Colomboplanen udtaler efter et møde i Delhi, at Common-Wealth planens hidtidige omfang (1.868 mill. pund sterling) må opretholdes.

18. Vestmagternes udenrigsministre afslutter et tredages møde i London, hvor Triestespørgsmålet, konflikten mellem Israel og Jordan samt fredsbestræbelserne i Korea og Indokina er blevet diskuteret. De tre magter sender desuden enslydende svar på Sovjets note af 28/9 (s.d.). Vestmagterne foreslår, at de fire landes udenrigsministre mødes i Lugano 9/11 for at behandle Tyskland og Østrig. M.h.t. Sovjets forslag om et femmagtsmøde om almindelig afspænding henvises til den foreslåede Koreakonference.

19. FNs sikkerhedsråd mødes for at be-

handle spændingen mellem Israel og Jordan efter overfaldet på Qibya (se 14/10).

Efter en noteveksling gennem den svenske regering enes U.S.A. og Kina om et møde i Panmunjon til forberedelse af den politiske Koreakonference.

Der fremlægges en plan til genopbygning af Japans forsvar. I løbet af fem år skal der oprettes væbnede styrker på ialt 265.000 mand.

Den israelske premierminister Ben Gurion tager afstand fra overfaldet på Qibya, men lægger ansvaret på den jordanske regering.

I rapporten over den franske Monnet-plans sidste år 1952 udtales det, at plantallene for nøgleressourcerne (kul, stål, elektricitet m.m.) er nået, og at der hermed er skabt basis for en større og bedre produktion. I første halvdel af 1953 har industriproduktionen imidlertid ligget 5 % under niveauet i 1952 på grund af den økonomiske stramning, der er fulgt med oprustningen. – Landbrugsproduktionen har kun nået godt halvdelen af den planlagte forøgelse på 16 % over førkrigsniveauet. En ny Monnetplan vil søge at overvinde disse vanskeligheder.

20. Den engelske udenrigsminister Eden udtaler i underhuset, at delingen af Triesteområdet efter zonegrænser foreløbig er den eneste mulige løsning. Han meddeler, at der er optaget forhandlinger med den persiske regering, og at vestmagterne har indanket den israelsk-jordanske konflikt for sikkerhedsrådet.

Dr. Adenauer danner ny vesttysk regering bestående af 10 kristelige demokrater, 4 frie demokrater, 2 fra flygtningeblokken og 2 fra det tyske parti. Adenauer fortsætter selv som udenrigsminister, Fr. Blücher som vicekansler, F. Schäffer som finansminister, og Dr. Erhard som økonomiminister. – I regeringens programerklæring udtaler dr. Adenauer, at den europæiske integrationspolitik må fortsættes og forsvarsfællesskabet sættes i kraft. Regeringen er villig til at give U.S.S.R. garantier indenfor det eksisterende traktatsystems rammer, men den vil aldrig anerkende Oder-Neissegrænsen, og tysk genforening er det egentlige mål. – Regeringen vil sigte mod en fri økonomisk politik og en sund valuta.

21. Den sydafrikanske premierminister Malan udtaler, at F.N. bør ophæves medmindre en radikal omdannelse finder sted.

Den kommunistiske fagforeningsinternationale W.F.T.U. afslutter sin kongres i Wien med udsendelse af resolutioner, der opfordrer til samarbejde med de socialistiske og katolske fagforeninger og til øget kamp for højere lønninger.

23. Fra amerikansk kilde opgives F.N. styrkernes tab i Korea (døde, sårede, savnede og fanger) til 1.474.000 mand, heraf 1.313.000 sydkoreanere og 144.000 amerikanere. Nordhærens samlede tab opgøres til 1.540.000 mand.

24. Storbritannien får sanktion fra GATT (General Agreement on Trade and Tariffs) til at hæve toldsatserne overfor lande udenfor Commonwealth. Denne imperiepræference gælder dog kun for traditionelt toldfri varer fra imperiet og må ikke skade GATTs medlemmer.

I Østtyskland bebudes prisnedsættelser på levnedsmidler og forbrugsvarer med 10–30 %.

25. Sovjets handelsminister Mikoyan kritiserer distributionssystemet for ineffektivitet og lover stigning i fødevareproduktionen (kød og pølser således til 4 mill. t. i 1956).

26. Sovjetunionen protesterer mod oprettelsen af amerikanske baser i Grækenland (se 12/10).

Der indledes forhandlinger i Panmunjon mellem Nordhærens og F.N.-styrkernes repræsentanter om reglerne for afholdelsen af den politiske Koreakonference.

27. En kommission nedsat af F.N.s generalforsamling offentliggør en rapport, hvori det hævdes, at racepolitikken i

Sydafrika angriber den farvede befolknings mest elementære rettigheder.

28. Ved en debat om Trieste i det engelske underhus kritiserer arbejderpartiet skarpt regeringens holdning i spørgsmålet.

Den franske nationalforsamling vedtager med 315 stemmer mod 251 en resolution, der bl. a. går ind for en gradvis formindskelse af Frankrigs militære forpligtelser i Indokina og optagelse af forhandlinger om en fredelig løsning.

29. På O.E.E.C.s rådsmøde i Paris meddeles, at Storbritannien vil udvide liberaliseringen af sin udenrigshandel fra 58 til 75 %, Frankrig fra 8 til 20 %.

Den franske udenrigsminister Bidault erklærer, at ratificeringen af Europahærtraktaten forudsætter en løsning af Saarspørgsmålet, sikring af tillægsprotokollerne og tilvejebringelse af en militæroverenskomst med Storbritannien.

Dr. Walter Schreiber (C.D.U.) vælges til overborgmester i Vestberlin.

En grundlovgivende forsamling beslutter, at Pakistan skal være republik og bære navnet Pakistans islamiske republik.

30. O.E.E.C.s rådsmøde i Paris afsluttes med vedtagelsen af en resolution, hvori det bl. a. udtales, at fri valutaombyttelighed ikke bør gennemføres på bekostning af den fortsatte liberalisering af den intereuropæiske handel.

November 1953

1. Der er nået enighed mellem U.S.A. og Spanien om en anvendelse af syv spanske divisioner til forsvar af Middelhavsområdet udenfor Spanien.

Ved landdagsvalget i Hamborg vinder den borgerlige regeringsblok flertallet.

3. I sit svar på vestmagternes noter af 18/10 gentager Sovjet sine tidligere synspunkter og understreger, at Bonn- og Paristraktaternes ikrafttræden d.v.s. Tysklands remilitarisering vil være en trusel mod Sovjet og umuliggøre tysk genforening. Der foreslås afholdelse af en femmagtsudenrigsministerkonference om almindelig afspænding og en firemagtsudenrigsministerkonference om Tyskland.

Ved åbningen af det engelske parlament udtaler premierminister Churchill bl. a., at en ekspansionspolitik i det lange løb hverken er i den russiske befolknings eller Sovjetregeringens interesse.

4. Den finske regering Kekkonen går af efter et mistillidsvotum p. gr. af uenighed om den økonomiske politik.

5. Under en udenrigspolitisk debat i det engelske underhus udtaler udenrigsminister Eden bl. a., at det er svært at finde tegn på, at Sovjet har ændret sin fundamentale fjendtlighed overfor Vesten, og at den sidste russiske note indeholder helt uacceptable krav.

Under voldsomme antibritiske uroligheder i Trieste åbner politiet ild mod demonstranterne og dræber to mennesker.

Den franske finansminister Faure forelægger budgetforslaget for 1954. Der regnes med udgifter på ialt 3.530. mld. fr., heraf 1110 mld. til forsvaret. For at modvirke konjunkturtilbageslaget er investeringsudgifterne øget med 10 %, de uproduktive udgifter er skåret ned, og der beregnes et underskud (incl. investeringsudgifterne) på 650 mld. fr.

6. På grund af begivenhederne i Trieste finder antibritiske og antiamerikanske demonstrationer sted over hele Italien. Den italienske regering protesterer i London og Washington.

Den engelske finansminister Butler udtaler i underhuset, at der er store

vanskeligheder ved at bringe betalingsbalancen og budgettet i ligevægt, især p. gr. af nedgang i forsvarshjælpen fra U.S.A. Industriproduktionen er i stærk stigning, men eksporten følger ikke med.

Det amerikanske udenrigsministerium meddeler, at 306 af dets funktionærer er blevet afskediget af sikkerhedsgrunde siden 20/1 1953.

U.S.A.s justitsminister Brownell udtaler, at det amerikanske sikkerhedspoliti F.B.I. i 1945 meddelte præsident Truman, at daværende vicefinansminister H. Dexter White var sovjetrussisk spion, men at regeringen intet foretog sig.

På 36-årsdagen for oktober-revolutionen udtaler Sovjets præsident Voroshilov, at styrkelsen af den russiske økonomi er en af de vigtigste opgaver. Han anklager den amerikanske imperialisme for at søge at omringe fredens lejr og siger, at dette kræver styrkelse af sovjethæren.

8. Ved valgene i Portugal besættes alle nationalforsamlingens 120 pladser af regeringspartiet, den Nationale Union.

Processen mod den tidligere persiske ministerpræsident Mossadeq, som anklages for ulydighed mod Shahen, forsøg på at omstyrte regimet og ulovlig opløsning af majlis'en, begynder. Mossadeq bestrider domstolens kompetence.

9. Kong Ibn Saud af Saudi Arabien dør og efterfølges af sin søn Saud Ibn Abdul Aziz.

11. På F.N.s plenarforsamling opnår et asiatisk-arabisk resolutionsforslag om udvidelse af frihedsrettighederne og afholdelse af frie valg i Tunis ikke det nødvendige ⅔'s flertal. Forsamlingen vedtager med 42 stemmer mod 1 (Sydafrika) forslag ang. behandlingen af inderne i Sydafrika.

12. Ved præsidentvalget på Filippinerne vælges nationalisten Magsaysay med 2.9 mill. stemmer mod 1.3 mill. for den liberale kandidat, præsident Quirino.

Den franske premierminister Laniel udtaler, at det indokinesiske spørgsmål ikke kræver en militær løsning, og at Frankrig ikke forlanger betingelsesløs overgivelse.

Det østrigske folkeparti kræver udenrigsminister Grubers tilbagetræden, da han i sine memoirer har hævdet, at fhv. forbundskansler Figl i 1947 tilbød de kommunistiske ledere øget indflydelse i regeringen mod at opnå indrømmelser fra russerne.

Den tidl. amerikanske præsident Truman afslår at møde i kongressens undersøgelsesudvalg i anledning af Dexter White-sagen (se 6/11), og lignende afslag kommer fra fhv. udenrigsminister Byrnes og fhv. justitsminister Clark. Præsident Eisenhower har taget afstand fra indkaldelserne.

13. Den engelske udenrigsminister Eden udsender en erklæring, hvori det udtales, at den ægyptiske regering ved sin holdning har vist sin uvilje mod at lade Sudans befolkning selv træffe bestemmelse om sin stilling.

14. Under et besøg i Canada udtaler U.S.A.s præsident Eisenhower, at den fundamentale trusel i kommunismens målsætning stadig eksisterer og at de to lande bør samarbejde for at forsvare Nordamerika mod atomangreb.

15. Den jugoslaviske statschef marskal Tito udtaler, at Jugoslavien stadig er villig til en femmagtskonference om Trieste, men at hele zonen undtagen selve byen må overdrages til Jugoslavien.

16. U.S.A.s fhv. præsident Truman afviser i en radioudsendelse justitsminister Brownells anklage mod hans regering i Dexter Whitesagen (se 6/11).

Chefen for Finlands Bank Tuomiaja danner ny finsk regering af eksperter og politikere, der ikke støttes af deres parti. R. Törngren fortsætter som udenrigsminister.

17. I noter til Sovjet erklærer vestmagterne, at den russiske note af 3/11 opstiller uantagelige krav om opgivelse af Vestens sikkerhedsplaner. En femmagtskonference vil blot betyde endeløse og resultatløse drøftelser.

18. I F.N.s politiske komité vedtages et

forslag om nødvendigheden af et nedrustningsprogram og om reglerne for nedrustningskommissionens arbejde (bl. a. nedsættelse af en underkomité bestående af repræsentanter for lande, der har atomvåben).

I F.N.s sikkerhedsråd foreslår Storbritannien, Frankrig og U.S.A. en resolution, der skarpt fordømmer israelske væbnede styrkers gengældelsesaktion mod Qibya og opfordrer Israel til effektivt at forhindre en gentagelse heraf.

Det franske socialistparti vedtager på et partimøde med 66 stemmer mod 35 at godkende forsvarsfællesskabet mod visse garantier.

U.S.A.s udenrigsminister Dulles udtaler, at skønt U.S.A. i princippet går ind for den nationale selvbestemmelsesret, bør man ikke overse den risiko, som den kommunistiske ideologi har skabt i koloniområderne.

Den fhv. finske statsminister Kekkonen erklærer, at U.S.S.R. har tilbudt at forhandle om en evt. tilbagegivelse af områder afstået af Finland i 1945 og om andre indrømmelser af økonomisk art.

19. Under den udenrigspolitiske debat i den franske nationalforsamling advarer tdl. udenrigsminister Schuman mod gennem en udskydelse af Europahæren at dømme vestmagterne til politisk inaktivitet.

Den vesttyske økonomiminister Erhard kritiserer i en tale skarpt den europæiske betalingsunion (E.P.U.) for at have udviklet sig til et system, hvorigennem økonomisk stabile lande må finansiere mangelen på ligevægt i andre stater. Han foreslår stramning af kreditbestemmelserne og pres på medlemsstaterne for at fremtvinge liberalisering og intern stabilisering og går desuden ind for, at visse europæiske lande (især England og Vesttyskland) i fællesskab gør deres valutaer frit ombyttelige.

Under forhandlingerne i Panmunjon om den politiske Koreakonference insisterer Nordhærens delegation på, at neutrale stater (bl. a. U.S.S.R. og frie asiatiske lande) skal deltage i konferencen uden stemmeret.

20. I en tale i den franske nationalforsamling udtaler udenrigsminister Bidault, at Saarspørgsmålet må løses, førend Europahærtraktaten (E.D.C.) ratificeres, men at tillægsprotokollerne iøvrigt tilgodeser Frankrigs særlige stilling. En fransk afvisning af E.D.C. vil ikke afgøre spørgsmålet om Tysklands genoprustning og et senere fransk veto mod Tysklands indtræden i N.A.T.O. kan da medføre en krise i hele Atlantpagtsystemet.

22. Der afholdes valg med hemmelig afstemning i Jugoslavien. Enkelte steder er der opstillet kandidater i opposition til den socialistiske blok, og i Makedonien bliver fire af dem valgt. Der afgives 1.572.000 (15 %) blanke eller ugyldige stemmer.

23. Der afsluttes en overenskomst mellem Kina og Nordkorea, hvorved Kina bl. a. yder Nordkorea en gave på 112 mill. pund sterling i vareleverancer 1954–57.

24. Senator McCarthy bebrejder U.S.A.s regering, at den sender parfumerede noter til sine allierede i stedet for ved trusler at tvinge sin vilje igennem.

Den vesttyske regerings budgetforslag for 1954–55, der balancerer med 27.1 mld. DM., offentliggøres. Udgifterne til Europahæren (E.D.C.) og besættelsesomkostninger anslås til 14.7 mld. D.M.

25. Vestmagterne sender enslydende noter til Sovjet, hvori de gentager, at de er villige til at overveje ethvert forslag om en fredstraktat for Østrig alene.

Den tidligere forbundskansler Dr. Leopold Figl afløser Dr. Gruber som østrigsk udenrigsminister.

Det meddeles, at lederen af U.S.A.s Foreign Operations Administration, Stassen, i en rapport til kongressen har erklæret, at den militære hjælp til Europa kan nedsættes betydeligt i 1954, og at den økonomiske næsten helt kan

ophøre. Kun Grækenland, Tyrkiet, Spanien og Frankrig behøver hjælp.

26. I sit svar på Vestmagternes noter af 8/12 gentager Sovjet sine tidligere anklager mod Europahæren og erklærer, at Europas sikkerhed vil være stabil, hvis den bygger på et gensidigt garantisystem. Sovjet er villig til at forhandle herom og til at deltage i et firemagtsudenrigsministermøde i Berlin om Tyskland og Østrig.

    Det belgiske andetkammer ratificerer traktaten om det europæiske forsvarsfællesskab (E.D.C.) med 148 stemmer mod 49 (30 socialister, enkelte borgerlige og kommunisterne).

27. Den franske regering Laniel får et tillidsvotum i nationalforsamlingen med 275 stemmer mod 244 (kommunister, socialister samt visse radikale m. fl.). Den tidligere gaullistiske gruppe undlader at stemme, men betoner, at den ikke vil tolerere en fortsættelse af regeringens europæiske politik.

28. Vesttysklands, Italiens, Frankrigs og Beneluxlandenes udenrigsministre afslutter deres konference i Haag. Der er nået enighed om principperne for en lilleeuropæisk føderativ sammenslutning, og der er nedsat en kommission til at forberede et traktatudkast til 15. marts 1954.

29. Som svar på en henvendelse fra et svensk blad udtaler Ho Chi-Minh, lederen af Viet-Minh styrkerne i Indokina, at Viet Minh er villig til forhandling, hvis Frankrig ønsker våbenstilstand.

30. På F.N.s generalforsamling anklages Nordkorea for grusomheder mod krigsfanger og civile sydkoreanere.

    I en note til Pakistan kræver Sovjet klarhed over forlydender om forhandlinger vedr. afsluttelse af en militæralliance mellem Pakistan og U.S.A. og oprettelse af amerikanske baser i Pakistan. – Disse forlydender dementeres straks af Pakistans og U.S.A.s regeringer.

    Den engelske regering afsætter Kabaka'en af Buganda i Uganda p. gr. af hans svigtende samarbejdsvilje.

December 1953

1. U.S.A.s udenrigsminister Dulles afviser senator McCarthys kritik (se 24/11) og udtaler, at regeringen ønsker at behandle andre frie stater som suveræne og ligestillede.

    33 hidtil russiskejede industrivirksomheder i Østtyskland overdrages til den østtyske regering. Det anslås, at de beskæftiger 15 % af landets industriarbejdere.

2. U.S.A.s præsident Eisenhower støtter udenrigsminister Dulles i afvisningen af senator McCarthys udtalelser (se 24/11).

4. En række kirkefolk i Kenya protesterer, da det opdages, at der er blevet udbetalt pengepræmier for drab af Mau-Mau folk.

    Landdagsvalgene i Baden-Württemberg viser tilbagegang for kristelige demokrater og socialdemokrater, men fremgang for uafhængige kandidater.

    Frankrigs, Storbritanniens og U.S.A.s premier- og udenrigsministre mødes på Bermuda.

5. Persien og Storbritannien genoptager de diplomatiske forbindelser. Den persiske religiøse leder Kashani udtaler, at det er sket efter en amerikansk trusel om nedskæring af den økonomiske hjælp til Persien.

    Italien og Jugoslavien enes om at påbegynde tilbagetrækningen af de tropper, der i to måneder har været stationeret på begge sider af den italiensk-jugoslaviske grænse nord for Trieste.

7. U.S.A.s forsvarsminister Wilson udta-

ler, at regeringen vil opretholde U.S.A.s militære styrke, men nedsætte rustningsudgifterne med 10 %.

Tilbagetrækningen af de italienske og jugoslaviske tropper fra grænseområdet ved Trieste begynder.

Israels premierminister Ben Gurion trækker sig tilbage. Han afløses af udenrigsminister Moshe Sharett.

Det engelske underhus afviser med 304 stemmer mod 271 (arbejderpartiet) en beslutning om at annullere suspensionen af Britisk Guianas forfatning.

Den kinesiske premier- og udenrigsminister Chou En-lai sender en erklæring til F.N.s generalsekretær og præsidenten for F.N.s generalforsamling, hvori han udtaler, at situationen i Korea har nået et kritisk stadium p. gr. af amerikanernes taktik under forhandlingerne om Koreakonferencen og indstillingen af overtalelsesforsøgene i fangelejrene.

8. U.S.A.s præsident Eisenhower holder for F.N.s generalforsamling en tale, hvori han bl. a. udtaler, at atomvåbnets vældige destruktive kraft truer selve civilisationens eksistens. Derfor er en international indsats nødvendig for at formindske atomlagrenes potentielle ødelæggelseskraft. Han foreslår oprettelse af et internationalt atomkraftorgan, der skal stille atomkraften i fredelige formåls tjeneste.

Vestmagternes premier- og udenrigsministre afslutter deres konference på Bermuda efter fem dages forhandlinger. I det udsendte kommunique bekræfter magterne deres fælles mål og principperne bag Atlantpagten. Det udtales, at ingen lejlighed til at formindske spændingen i verden må undlades og det kommende firemagtsmøde bør lede til Tysklands genforening og afsluttelse af en østrigsk fredstraktat.

Vestmagterne sender enslydende noter til U.S.S.R. som svar på den russiske note af 26/11. De hilser heri med tilfredshed U.S.S.R.s villighed til at deltage i et firemagtsmøde om Tyskland og foreslår, at mødet påbegyndes 4/1 1954 i Berlin.

9. Den franske forsvarsminister Pleven oplyser, at Frankrigs militære styrke er øget fra 5 divisioner i 1950 til 14 i 1953.

10. Det russiske kommunistiske partis hovedorgan „Pravda" anklager U.S.A. for at søge at underminere Frankrigs stormagtsstilling til skade for verdens sikkerhed.

11. Europarådets ministerkomité vedtager en række konventioner, der bl. a. sikrer lige behandling m. h. t. social og medicinsk hjælp m. m. af borgere fra andre medlemsstater.

Den vesttyske forbundskansler Adenauer udtaler sit håb om skabelse af et permanent fransk-tysk fællesskab og understreger, at kun Europahæren og europæisk integration kan sikre Vesteuropas sikkerhed.

De franske styrker rømmer Thaiområdets hovedstad Lai-Chou i det nordlige Indokina.

Ved valgene til Sudans andetkammer får den Nationale Union 50 mandater, Ummapartiet 23, andre partier 13 og uafhængige 14.

12. Den vesttyske forbundskansler Adenauer og den franske udenrigsminister Bidault drøfter Saarspørgsmålet i Paris.

F.N.s delegation ved forhandlingerne om den politiske Koreakonference afbryder forhandlinger i Panmunjon p. gr. af Nordhærens beskyldninger mod U.S.A. for at have godkendt løsladelsen af de 27.000 antikommunistiske krigsfanger 18/6 (s. d.).

13. N.A.T.O.s generalsekretær Lord Ismay udtaler, at N.A.T.O.-landenes forsvar har gjort betydelige fremskridt i 1953, især m. h. t. samvirket mellem de nationale hære.

14. Efter en samtale med Vestmagternes udenrigsministre i Paris udtaler den vesttyske forbundskansler Adenauer, at der ikke på det kommende firemagtsmøde vil blive truffet nogen beslutning

imod eller udenom den vesttyske regering.

N.A.T.O.s rådsmøde åbnes i Paris. Den franske udenrigsminister Bidault understreger nødvendigheden af at finde en balance mellem N.A.T.O. og E.D.C. (Europahæren), idet kontinentet behøver garanter og modvægt. U.S.A.s udenrigsminister Dulles udtaler, at U.S.A. vil blive tvunget til en omlægning af grundlinierne i sin politik – uden dog at svigte forpligtelserne overfor N.A.T.O. – hvis E.D.C.-traktaten ikke snart sættes i kraft.

15. Moskva Radio meddeler, at den tidligere indenrigsminister Beria og en række tdl. højtstående embedsmænd i indenrigsministeriet vil blive anklaget for højforræderi og statsskadelig virksomhed.

16. Ved afslutningen af N.A.T.O.s rådsmøde udsendes et kommunique, hvori det udtales, at der ikke foreligger noget bevis for en ændring af Sovjets endelige mål. Derfor må N.A.T.O.-alliancen styrkes, det militære beredskab opretholdes og et vesttysk bidrag til Europas forsvar sikres.

17. Vietnams premierminister Van Tam går af efter en konflikt med præsident Bao-Dai.

Under en udenrigspolitisk debat i det engelske underhus udtaler premierminister Churchill bl. a., at en fransk afvisning af Europahærtraktaten vil få alvorlige konsekvenser og at alternativet: en tysk oprustning indenfor N.A.T.O. vil møde store vanskeligheder bl. a. i U.S.A.

19. Den italienske regering Pella lider nederlag i deputeretkammeret, da et kommunistisk forslag om at udskyde udnævnelsen af Italiens repræsentanter i kul- og stålfællesskabets organer vedtages med 254 stemmer mod 234.

20. Der afholdes valg til den bulgarske nationalforsamling. Kun den kommunistisk dominerede Fædrelandsfront opstiller kandidater.

Vesttyskland lemper restriktionerne på overførsel af renteindtægter m. v. til udlandet.

21. Lederen af U.S.A.s Foreign Operations Administration, Stassen, udtaler, at 1953 for den frie verden har været det bedste år siden krigen. Vesteuropas industriproduktion har været 4 % højere end i 1952, arbejdsløsheden 5 % lavere, inflationstendenserne er bragt til ophør, og landenes guld- og dollarbeholdninger er nu store nok til at tillade lønforhøjelser.

Antallet af vicepremierministre i den russiske regering øges fra tre til otte.

Den russiske regering besvarer præsident Eisenhowers atomforslag (se 8/12) i en note, der kræver betingelsesløst forbud mod atomvåben og streng international kontrol.

Den fhv. persiske premierminister Mossadeq idømmes tre års fængsel for forræderi, efter at Shahen har grebet ind og afværget dødsdom.

22. Den radikale R. Rubattel vælges til præsident for det schweiziske forbundsråd. Samtidig træder socialdemokraten Weber tilbage som finansminister, efter at en folkeafstemning har afvist hans forslag om at gøre de direkte forbundsskatter permanente. Han afløses af den radikale Hs. Streuli, og forbundsrådet består nu af 4 radikale, 2 katolsk-konservative og 1 agrar.

U.S.A.s udenrigsminister Dulles udtaler, at N.A.T.O.s styrke og uroen i sovjetblokken nu har gjort en russisk aggression vanskeligt gennemførlig. N.A.T.O. bør derfor samtidig øge sin forsvarsmagt og hæve sin levefod.

23. Den tdl. russiske indenrigsminister Beria og seks medanklagede dømmes til døden og henrettes.

Den indiske premierminister Nehru udtaler, at Pakistans modtagelse af amerikansk militær hjælp vil formindske mulighederne for fred.

Det franske parlament (nationalforsamlingen og republikkens råd) vælger efter 13 afstemninger den moderate René Coty til republikkens præsident.

Coty får 477 stemmer, mens der afgives 329 på socialisten Naegelen og 65 på andre kandidater.

I den neutrale hjemsendelseskommissions fangelejre i Korea afsluttes hjemlandsrepræsentanternes forklaringer til de fanger, som ikke ønskede hjemsendelse.

Med tre stemmer (Tjekoslovakiet, Polen og Indien) mod to (Sverige og Schweiz) henviser den neutrale hjemsendelseskommission i Korea spørgsmålet om de ikke-hjemsendelsesvillige krigsfangers videre skæbne til Nordhærens og F.N.-styrkernes overkommandoer. Flertallet erklærer videre, at sydkoreanske myndigheder og fangerne selv har udøvet et vist pres på de kommunistiske fanger, der ønskede hjemsendelse.

26. I sit svar på Vestmagternes note af 8/12 foreslår Sovjetunionens regering, at firemagtsudenrigsministerkonferencen i Berlin afholdes 25/1 1954 eller senere.

Det meddeles, at Viet-Minhstyrker har foretaget et fremstød fra Vinh på Indokinas østkyst gennem Laos til Siams grænse. Herved er den fransk-kontrollerede del af Indokina blevet delt i to dele.

27. Guvernøren i Britisk Guiana meddeler, at der er blevet dannet en foreløbig lokalregering uden repræsentanter for det Folkelige Fremskridtsparti.

28. Efter premierminister Dupongs død overtager udenrigsminister Bech ledelsen af Luxembourgs regering.

Der afsluttes en overenskomst mellem Pakistan og U.S.A., hvorved de to lande forpligter sig til i de følgende seks måneder hver at anvende $ 22 mill. til Pakistans økonomiske udvikling.

29. Formanden for den franske nationalforsamling, den radikale Herriot, udtaler, at Frankrig har lidt et militært nederlag i Indokina, og at det er på høje tid at indlede forhandlinger. Krigsudgifterne bør anvendes til højnelse af arbejdernes levestandard.

Vesttysklands økonomiministerium og centralbank udsender en rapport om landets økonomi, hvori det oplyses, at der nu er nået balance mellem opsparing og kreditgivning. Produktionen er i 1953 øget med 8.4 %, forbrugsvareproduktionen med 16 og eksporten med 7 %.

Den europæiske økonomiske samarbejdskommission (O.E.E.C.) udsender en rapport om Storbritannien, Vesttyskland og Italien.

30. Grækenland og Bulgarien underskriver en overenskomst om den fælles grænselinie.

31. I sit svar på et amerikansk nyhedsbureaus skriftlige spørgsmål udtrykker den russiske ministerpræsident Malenkov håbet om at styrke forbindelsen mellem U.S.S.R. og U.S.A. Det vigtigste skridt, der forestår i 1954, er forbudet mod atomvåben.

DANMARK

Oktober 1953

4. På et landsmøde i Fredericia vedtager partiet „De Uafhængige" at fortsætte og bl. a. arbejde for en ændring af valgloven.

6. Kongen åbner folketinget, hvorefter statsminister Hans Hedtoft fremsætter regeringens program, hvis hovedpunkter er: 1) regeringen finder det ikke hensigtsmæssigt på det nuværende tidspunkt at modtage N.A.T.O.-tilbudet om stationering af allierede flyverstyrker her i landet, 2) beslutningen om

indførelse af 18 måneders tjenestetid fastholdes, men de praktiske muligheder for at gennemføre den inden for de fastlagte frister vil blive undersøgt, 3) udenrigshandelens frigørelse må fortsætte i det omfang, den økonomiske situation gør det muligt, 4) man vil tilstræbe en så lav rente, som er gennemførlig, uden at der fremkaldes inflatoriske tendenser; det samme synspunkt vil blive lagt til grund for finanspolitikken, 5) folkeforsikringskommissionen opfordres til at fuldføre sit arbejde snarest, men der vil straks blive fremsat forslag om en særlig ydelse til rentenyderne, 6) erstatningsbetalingerne for de tyske flygtninge vil blive foreslået anvendt til forbedring af ungdommens uddannelse og boligforhold, 7) skattelovgivningen vil blive søgt forenklet og skatterne omlagt, så at de i højere grad kommer til at hvile på de store indtægter.

7. Efter at folketinget har godkendt samtlige mandater, konstituerer det sig med Gustav Pedersen (s) som formand og Arnth Jensen (v), Halfdan Hendriksen (kf), Jørgen Jørgensen (Lejre) (rv) og Alfred Jensen (k) som henholdsvis 1., 2., 3. og 4. næstformand.
8. Ved folketingsvalget på Færøerne genvælges P. M. Dam (socialdemokratiet) og Johan Poulsen (sambandspartiet) uden afstemning.
9. Landbrugsrådets præsident, fhv. folketingsmand Hans Pinstrup erklærer, at der ikke er brug for en ny udstykningspolitik, således som husmandsforeningerne har krævet.
10. Det engelske ugeblad „The Economist" skriver, at forholdene i Danmark og Norge hverken strategisk eller politisk er tilfredsstillende. Foruden de naturlige og geografiske vanskeligheder for et forsvar har de to lande selv skabt en yderligere vanskelighed ved at modsætte sig stationering af allierede styrker på deres landområder.
11. Dansk Samlings hovedbestyrelse vedtager en udtalelse, hvori det siges, at valgloven strider mod grundlovens tilsagn om ligelig repræsentation af de politiske anskuelser i forhold til deres tilslutning i befolkningen.
14. Folketinget vedtager en midlertidig forretningsorden, der er identisk med den hidtil gældende bortset fra sådanne ændringer, som er en nødvendig følge af grundlovsændringerne.

    Arbejds- og socialminister Strøm fremsætter i folketinget forslag til lov om arbejderbeskyttelse, der har været fremsat i fem foregående rigsdagssamlinger uden at blive gennemført. Steen (r.v.) forelægger forslag om at ændre folketingsvalgloven, således at man vender tilbage til reglen om, at et parti får andel i tillægsmandaterne, såfremt det blot inden for et af de tre områder opnår et stemmetal, der svarer til det gennemsnitlige stemmetal pr. mandat i hele landet. Petra Petersen (k.) forelægger forslag om ændringer i folkeforsikringsloven (forhøjelse af grundbeløbene til alders- og invalide-rentenydere, forhøjelse af renten med tillæg i købstæder og landkommuner til samme størrelse som i hovedstaden m. v.).
15. Ved folketingets åbningsdebat meddeler statsminister Hans Hedtoft, at regeringen i overensstemmelse med forsvarsstyrelsens og hærkommandoens indstilling har besluttet, at 18 måneders tjenestetiden skal gennemføres som planlagt af den afgåede forsvarsminister Harald Petersen.
17. Den amerikanske hærs hovedkvarter i Frankfurt meddeler, at danske fabrikanter i regnskabsåret 1953 har modtaget ordrer på militært udstyr til Atlantpagtlandene for 66.8 mill. kr. mod 41.1 mill. kr. i 1952.
19. Finansministeriet meddeler, at staten gennem nationalbanken agter at påbegynde emission af to nye statslån, et 10-årigt 4½ % lån s. 1963 og et 54-årigt 5 % lån s. 2007. Salget af 5½ % obligationer s. 1962 er indstillet.
20. Det britisk-skandinaviske udvalg for økonomisk samarbejde (UNISCAN) afslutter sit 9. møde i Stockholm.

I folketinget fremsætter indenrigsminister Kjærbøl forslag til ny værnepligtslov og justitsminister Hans Hækkerup forslag til lov om folketingets ombudsmand. Socialminister Strøm fremsætter forslag om en særlig ydelse til alders- og invalidepensionister m. v. på 100 kr. til enlige og 150 kr. til ægtepar. De samlede udgifter hertil anslås til 34 mill. kr., som afholdes af statskassen. Handelsminister Lis Groes fremsætter forslag om lempelser i loven om bortsalg af brugte personautomobiler. Handelsministeren oplyser, at der i 1953 regnes med en import af 16–17.000 personvogne mod ca. 9000 i 1952. Hertil kommer importen på dollarpræmieringsbasis på 7–8000 vogne mod i 1952 ca. 1600.

21. I folketinget svarer statsminister Hans Hedtoft på ordførernes indlæg under åbningsdebatten og udtaler bl. a., at han har forstået de fremkomne udtalelser ang. tilbudet om varig stationering her i landet af allierede flyvetropper således, at et aldeles overvejende flertal i folketinget akcepterer regeringens standpunkt. Til det tyske mindretals repræsentant, Hans Schmidt, udtaler statsministeren, at en genoptagelse af diskussionen om retsopgøret efter besættelsen ikke vil fremme forståelsen og den rolige udvikling i Sønderjylland.

Forsvarsminister Rasmus Hansen udtaler, at han ikke har andel i socialdemokratiske provinsblades angreb på flyverchefen, general Førslev, for dennes udtalelser om det danske luftforsvar og dets mangler, men generalen har ved sin fremgangsmåde gjort brud på en god gammel tradition, og der er iværksat en undersøgelse ved forsvarsministeriets embedsmænd. Den opståede tvivl om 18 måneders tjenestetidens gennemførlighed var bibragt forsvarsministeren af landsdelskommandocheferne, men samtlige regimentschefer var af den mening, at det var forsvarligt at gennemføre forlængelsen af tjenestetiden, og hærkommandoen havde efter fornyede undersøgelser sluttet sig hertil. En udskydelse ville have gjort det vanskeligt, måske umuligt at overbevise en række nabolande om, at dette skridt ikke var det første varsel om en ændret dansk holdning over for N.A.T.O.-politikken.

Indenrigsminister Kjærbøl fremsætter i folketinget forslag om ændring af den kommunale valglov. Bestemmelsen om skatteansættelse og skattebetaling som betingelse for kommunal valgret foreslås ophævet, og bopælsbetingelsen foreslås lempet. Forslaget tilsigter endvidere at skabe overensstemmelse med folketingsvalgloven ved at udvide adgangen til stemmeafgivning pr. brev, og endelig foreslås det, at de kommunale valg overalt i landet skal afholdes på samme dag.

Som svar på et spørgsmål af Gottschalck-Hansen (k.f.) i anledning af den senere tids grove bølleoverfald i København og andre byer udtaler justitsminister Hans Hækkerup, at politiet har truffet en række modforanstaltninger, og at der ikke er grundlag for en skærpelse af straffebestemmelserne.

22. Statsminister Hans Hedtoft fremsætter i folketinget forslag til kriminallov og ægteskabslov for Grønland.

Ved afslutningen af åbningsdebatten forkaster folketinget med 120 stemmer mod 7 – 13 r.v. og rf. undlader at stemme – en dagsorden af Aksel Larsen (k.), der opfordrer regeringen til at underkaste spørgsmålet om 18 måneders tjenestetid fornyet overvejelse.

23. Ved 1. behandling af forslaget om en særlig ydelse til alders- og invalidepensionister m. fl. foreslår venstres ordfører, Søren Andersen, at beløbet, 34 mill. kr., anvendes til forhøjelse af satserne uden for Storkøbenhavn. Poul Sørensen (k.f.) udtaler sig i samme retning, og Svend Jørgensen (r.v.) ønsker udover det af ministeren foreslåede tillæg en forhøjelse af grundbeløbet i købstæder og landkommuner.

Folketingets vareforsyningsudvalg tiltræder et forslag fra handelsministeren

om lempelser i deponeringsordningen for tekstilvarer.

Arbejdsgiverforeningens hovedbestyrelse beslutter ved de kommende overenskomstforhandlinger at afvise de generelle krav, som er opstillet af fagforeningerne: lige løn for mænd og kvinder, nedsættelse af arbejdstiden til 44 timer om ugen med lønudligning, løn på „skæve" helligdage, sygeløn og et løntillæg på 10–15 øre i timen.

26. Minister uden portefeuille Jens Otto Krag udnævnes fra 1. november til økonomi- og arbejdsminister.

Regeringen beslutter at anvende 10 mill. $ til nedbringelse af offentlige danske dollarlån optaget før anden verdenskrig. Hermed er der i 1953 stillet ialt 25 mill. $ til rådighed til dette formål.

27. En dansk-svensk aftale, der skal beskytte de to landes statsborgere mod dobbeltbeskatning, underskrives. Aftalen omfatter såvel indkomst- og formueskat som arveafgift.

Tholstrup (rf.) forelægger i folketinget forslag om gradvis nedsættelse af omsætningsafgiften på motorkøretøjer.

Det radikale forslag om ændring af folketingsvalgloven får ved 1. behandling kun tilslutning fra kommunisterne og retsforbundet og går direkte til 2. behandling.

28. Ministerpræsident Lübke udtaler, at det danske mindretal i Slesvig-Holsten bør være repræsenteret i landdagen, og antyder, at der kan skabes mulighed for forhandling om en ændring af 5 pct. spærreregIen for Sydslesvigsk Vælgerforenings vedkommende ved en bekræftelse af Christmas Møllers ord fra 1945 om, at Danmark ikke tænker på nogen grænseændring.

Til formand for den danske afdeling af Det nordiske Råd vælges fhv. statsminister Erik Eriksen i stedet for statsminister Hans Hedtoft.

29. På O.E.E.C.s ministerrådsmøde i Paris går økonomiminister Krag imod et forslag fra generalsekretæren om 100 % liberalisering med den motivering, at der ikke herved vil blive skabt reel gensidighed på grund af andre landes statshandel, høje toldskranker og anden beskyttelse.

30. Handelsminister Lis Groes fremsætter i folketinget forslag om at forlænge loven om prisaftaler, der udløber 15. november, til udgangen af februar 1954, således at der kan blive tid til at behandle et forslag om en varig trustlovgivning. Ministeren oplyser, at der siden 15. november 1952 er afviklet 24 maksimalpris- og avanceordninger og nu kun er 4 tilbage, nemlig for cement, jern og stål, rugbrød samt for beregning af salær i tilfælde af prisændringer ved tilbudsafgivelse.

Undervisningsminister Bomholt fremsætter forslag til lov om ungdomsskoleundervisning, som i modsætning til det af den foregående regering fremsatte åbner adgang til forsøgsvis udvidelse af undervisningspligten med 1 år.

Folketinget vedtager enstemmigt ved 3. behandling forslaget om lempelser i loven om bortsalg af visse brugte personmotorkøretøjer.

Detailpristallet for oktober, 375 med juli 1914 som basis, er uændret i forhold til juli-pristallet.

31. Ved afslutningen af et møde i Det nordiske Råds præsidium i Stockholm overgiver statsminister Hans Hedtoft ledelsen af præsidiets arbejde til fhv. statsminister Gerhardsen, Norge.

2. Udenrigsminister H. C. Hansen har i Washington en samtale med den amerikanske udenrigsminister John Foster Dulles.

   Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier oplyser, at der i det sidste år næsten ikke er indgået ordrer på nybygninger udover de 5 skibe, Burmeister & Wain skal bygge til Rusland som et led i en særlig handelsaftale.

3. Sovjethærens blad „Den røde Stjerne" skriver, at presset for at få Danmark og Norge til at acceptere stationering af fremmede styrker på deres områder er blevet genoptaget efter valgene i de to lande.

4. Justitsminister Hans Hækkerup fremsætter i folketinget forslag om, at rigsretten skal bestå af samtlige ordentlige medlemmer af højesteret (for tiden 15) og et tilsvarende antal medlemmer valgt af folketinget for 6 år efter forholdstal. Justitsministeren fremsætter endvidere forslag om at ophæve 4. og 5. arveklasse (olde- og tipoldeforældre og deres afkom) og dele 3. arveklasse, således at bedsteforældre og onkler og tanter, men ikke fætre og kusiner bevarer deres legale arveret.

   Det radikale venstre stiller i vareforsyningsudvalget forslag om, at køb af personbiler til en indkøbspris, inkl. normal omsætningsafgift, på indtil 15.000 kr. kan finde sted uden indkøbstilladelse, når køberne erlægger en ekstra afgift på 50 % af omsætningsafgiften. Denne ekstra afgift skal gælde indtil 1. april 1954, hvorefter den nedsættes med en fjerdedel hvert kvartal for helt at bortfalde den 1. april 1955.

5. Indenrigs- og boligminister Kjærbøl fremsætter i folketinget forslag til lov om apotekervæsenet, der i modsætning til det af den foregående indenrigsminister fremsatte forslag følger apotekerkommissionens flertal m.h.t. apotekerafgiften og de medicinske specialiteter.

6. Udenrigsminister H. C. Hansen udtaler til Pressens Radioavis, at Danmarks særlige problemer ikke havde været på tale under hans samtale med udenrigsminister Foster Dulles, men at han senere i det amerikanske udenrigsministerium havde lejlighed til at drøfte spørgsmål vedrørende NATO af særlig betydning for Danmark. Der blev også talt om baser, men selvfølgelig ikke truffet beslutninger.

12. Som svar på en forespørgsel af Starcke (rf.) giver økonomi- og arbejdsminister Krag i folketinget en redegørelse for forhandlingerne i O.E.E.C. i Paris og ministerens stilling til forslaget om 100 % liberalisering.

13. Den dansk-schweiziske handelsaftale forlænges uændret for et år fra 1. okt.

    En dansk-jugoslavisk vareudvekslingsaftale for tiden 1. november 1953–30. juni 1955 forudser en eksport på ca. 55 mill. kr.

    Henry Christensen (v.) forelægger i folketinget forslag om beskæftigelse af ufaglærte arbejdere ved arbejde, der i henhold til overenskomst eller bindende coutume er forbeholdt faglærte arbejdere.

    Folketinget vedtager ved 3. behandling mod retsforbundets stemmer at forlænge loven om prisaftaler m.v. til udgangen af marts 1954.

    Folketinget behandler et forslag til beslutning af Tholstrup (rf.) om at frigive importen af personbiler fra O.E.E.C.-landene. Forslaget afvises af handelsministeren, og folketinget vedtager mod retsforbundets stemmer at henvise det til vareforsyningsudvalget.

17. Forslaget til ligningslov for skatteåret 1954–55 indeholder bestemmelser, der skal hindre skattestigning for aldersrentenydere m. fl., og en bestemmelse om, at kontingent til arbejdsgiver- og fagforeninger kan fradrages med 100 % mod hidtil 75 %. Desuden foreslås fra 1955–56 ubegrænset fradragsret for pen-

sionsbidrag og renteforsikringspræmier. Finansminister Kampmann fremsætter endvidere forslag om uændret forlængelse til 31. marts 1954 af de midlertidige told- og forbrugsafgifter, der oprindelig blev indført i november 1950.

Harald Nielsen (v.) forelægger på venstres og de konservatives vegne forslag om, at 8 af radiorådets 15 medlemmer skal vælges af lytterne ved direkte valg, at formanden vælges af og blandt de lyttervalgte medlemmer, og at der indføres en vis offentlighed i rådets og programudvalgets arbejde.

18. Finansminister Kampmann fremsætter i folketinget forslag til finanslov for 1954–55, der viser samlede driftsindtægter på 3157 mill. kr., medens driftsudgifterne er budgetteret til 3152 mill. kr. Forsvarsministeriet er opført med 954 mill. kr. mod 738 mill. kr. på finansloven 1953–54 og 652 mill. kr. på regnskabet 1952–53, men hertil kommer betydelige anlægsudgifter, og de samlede forsvarsudgifter viser en stigning fra 361 mill. kr. i 1950–51 til 571 mill. kr. i 1951–52, 705 mill. kr. i 1952–53 og op imod 1 milliard kr. på budgettet for 1953–54. Udviklingen på statens samlede drifts-og anlægsbudget opgøres således:

	Udgifter	*Indtægter*
1952–53 (regnskab)	3300	3600
1953–54 (finanslov)	3765	3800
1954–55 (finanslovforslag)	4000	3950

M.h.t. statens udlånsvirksomhed regnes der i 1953–54 med udbetalinger af Marshalllån på godt 100 mill. kr. og i 1954–55 med noget mindre, medens der i begge årene ventes udbetalt ca. 450 mill. kr. årlig i byggestøttelån. Som følge af de finansieringsforpligtelser, staten har påtaget sig, er dens indenlandske obligationsgæld steget fra ca. 2700 mill. kr. ult. marts 1951 til nu godt 4000 mill. kr. Samtidig er gælden til nationalbanken dog gået ned, og siden udgangen af 1949 er der ialt afdraget næsten 550 mill. kr. på den udenlandske statsgæld, der derved er nedbragt til 1625 mill. kr. Dette svarer til værdien af eksporten i ca. 3 måneder, medens den udenlandske statsgæld i 1939 svarede til 6–7 måneders eksport.

Finansministeren udtaler, at regeringen vil modvirke eventuelle tendenser til fald i produktion og beskæftigelse. Under hensyn til den beskedne valutareserve og de usikre udsigter for dansk eksport vil det imidlertid ikke være forsvarligt nu at sigte mod en sådan forringelse af balancen på statsbudgettet, at der fremkommer et underskud, og eventuelle nye udgifter bør derfor dækkes gennem de løbende indtægter.

Finansudvalget tiltræder en bevilling på 40 mill. kr. til opførelse af 2000 lejligheder efter utraditionelle byggemetoder.

20. Den dansk-franske handelsaftale forlænges for 6 måneder til 31. marts 1954.

22. Det meddeles, at Nordisk Mineselskab i en redegørelse for de hidtil gennemførte arbejder med undersøgelsen af blyforekomsterne ved Mestersvig i Østgrønland har oplyst, at aktiekapitalen, 15 mill. kr., på det nærmeste vil være opbrugt ved udgangen af 1953, hvorfor man anmoder regeringen om at tilvejebringe 12 mill. kr. til arbejdets videreførelse.

24. Thorkil Kristensen forelægger på venstres og de konservatives vegne forslag til lov om indkomst- og formueskat til staten. Forslaget er identisk med det, han som finansminister fremsatte den 6. marts.

26. Folketinget påbegynder finanslovsdebatten.

28. Vincens Steensen-Leth afløser grev E. Reventlow som Danmarks ambassadør i London.

Justitsminister Hans Hækkerup udsender et cirkulære, der afskaffer kørekort, nummerplader og ansvarsforsikring for cykler med hjælpemotor („knallerter").

1. De sidste tyske krigsforbrydere i dansk fangenskab løslades og føres ud af landet. Det drejer sig om Otto Bovensiepen og Willi Kniest, der var idømt livsvarigt fængsel, og Otto Schwerdt og Wolfgang Söhnlein, der afsonede henholdsvis 24 og 20 års fængsel.

   Ved 2. behandling af forslaget om en særlig ydelse til alders- og invalide-rentenydere vedtager folketinget et ændringsforslag, der fra 1. april 1954 forhøjer grundbeløbene i købstæder og landkommuner, således at der sker en vis udligning af forskellen mellem satserne i hovedstad, købstæder og landkommuner. Udgiften hertil beregnes til ca. 20 mill. kr. årligt. Desuden forhøjes den foreslåede engangsydelse for rentenydere i købstæder og landkommuner. Herved stiger udgiften til engangsydelsen til 39 mill. kr. mod 34 mill. kr. efter ministerens oprindelige forslag.

3. Folketinget vedtager ved 3. behandling enstemmigt forslaget om en særlig ydelse til alders- og invalideren-tenydere m.v. og om ændring af folke-forsikringsloven.

4. Det meddeles, at regeringen har besluttet, at flyvepladserne Tirstrup og Vandel ikke som planlagt skal udbygges til flyvepladser af første rang, der i givet fald kan modtage maskiner og mandskab fra andre NATO-lande.

5. Størsteparten af de værdier, som kommissariatet for konfiskation af tysk og japansk ejendom havde beslaglagt, er nu afhændet til danske interesser, hvorved den danske stat har haft en indtægt på ca. 150 mill. kr.

8. Ved 2. behandling af forslaget om ændring i den kommunale valglov slettes opholdsbestemmelsen, og det vedtages mod venstres og de konservatives stemmer, at skatterestanter, der overholder en aftale om afdrag på forfalden skat, ikke skal slettes af valglisten.

9. Der opnås enighed mellem danske og britiske forhandlere om en udvidelse af Færøernes territorialfarvand.

10. Finansminister Kampmann fremsætter forslag om, at den kommunale låne-fond overtages af Kongeriget Danmarks Hypotekbank, og at der samtidig gennemføres en forenkling af hypotek-bankens ledelse.

    Stæhr Johansen (k.f.) forelægger på venstres og de konservatives vegne forslag om, at „knallerter" skal falde ind under lov om motorkøretøjers ansvars-forsikringsbestemmelser.

    Ved 1. behandling afvises venstres og de konservatives forslag om beskæftigelse af ufaglærte arbejdere af økonomi- og arbejdsminister Krag og af ordførerne for s., r.v. og k.

    Økonomi- og arbejdsminister Krag gør i folketingets vareforsyningsudvalg rede for regeringens indstilling til O.E.E.C. i anledning af sidste minister-rådsmødes beslutning om at søge liberaliseringen yderligere udvidet. I indstillingen oplyses, at Danmark har liberaliseret 76% af importen fra O.E.E.C.-landene, hvis tekstilimporten under deponeringsordningen medregnes 83 %, og at importreguleringen for de resterende 17 % er yderst lempelig. Skønt valutabeholdningen endnu kun svarer til tre ugers import, vil Danmark imidlertid være med til at udvide liberaliseringen, hvis andre lande vil lempe told og statshandel, som hæmmer den danske eksport.

    Vareforsyningsudvalget tiltræder enstemmigt, at der ved køb af „dollar-præmieringsbiler" for fremtiden kun skal præsteres bevillingstilsagn for tre fjerdedele af importværdien mod hidtil for hele importværdien.

11. Handelsminister Lis Groes fremsætter forslag til lov om tilsyn med monopol og konkurrencebegrænsning. Forslaget følger trustkommissionens betænkning (se 12/9 1953) undtagen på et punkt, idet det åbner adgang til at indbringe

spørgsmål om lovligheden af trufne afgørelser for de almindelige domstole.

Som svar på en forespørgsel fra venstre og det konservative folkeparti fremsætter undervisningsminister Bomholt i folketinget en redegørelse for fjernsynets udvikling i den nærmeste fremtid. Udgangspunktet for forespørgslen er en indstilling til finansudvalget om at forhøje radiolicensen fra 15 til 20 kr., delvis motiveret med etableringsudgifter vedrørende fjernsynet. Ole Bjørn Kraft (k.f.) foreslår en dagsorden, hvorefter tinget beslutter at nedsætte et særligt udvalg til sammen med ministeren at overveje planerne, men trækker den tilbage til fordel for en dagsorden af Steen (r.v.), der foreslår sagen henvist til fortsat overvejelse i finansudvalget. Hans Hansen (Rørby) (rf.) optager Ole Bjørn Krafts dagsorden, men Steens dagsorden vedtages med 120 stemmer mod 14; 1 medlem stemmer ikke.

Folketinget vedtager ved 3. behandling forslagene om forlængelse af forbrugs- og omsætningsafgifter, idet dog afgifterne på fotografiske film og plader og fotografiapparater bortfalder.

13. Det meddeles, at det nordiske justitsministermøde i Stockholm bl. a. har behandlet en række spørgsmål angående udvidet ligestilling for nordiske statsborgere under ophold i et andet nordisk land.

15. Trafikminister Carl Petersen fremsætter forslag om nedlæggelse af statsbanestrækningen Farum-Slangerup.

Forslaget om ændring af den kommunale valglov vedtages ved 3. behandling med 90 stemmer mod 55 (v. og k.f.), og det radikale forslag om ændring af folketingsvalgloven forkastes med 121 stemmer mod 27 (r.v., k. og rf. samt Carsten Raft (k.f.) og Ellen Poulsen (v.)). 4 – From (v), Thisted Knudsen (v.), Ninn-Hansen (k.f.) og Tesdorpf (k.f.) – stemmer ikke.

Folketinget foretager 1. behandling af indstilling fra udvalget for forretninsordenen om en ny forretningsorden for folketinget. Et forslag om at afskaffe tiltaleformen „det ærede medlem" forkastes med 91 stemmer mod 44.

16. Folketinget afslutter 1. behandling af finanslovforslaget.

Landbrugsrådets præsident, fhv. folketingsmand Hans Pinstrup, udtaler frygt for en isoleret dansk afsætningskrise. Produktionen må søges afpasset efter salgsmulighederne, og derfor kan det tidspunkt komme, da man må sige nej til import af f. eks. korn, hvilket vil være langt at foretrække for en eventuel svineregulering.

17. I finansudvalget tiltræder et flertal (socialdemokrater og radikale), at radiolicensen forhøjes fra 15 til 20 kr., og at der af radiospredningsfonden udlånes 5.5 mill. kr. til oprettelse og drift af fjernsynsstationer.

Folketinget vedtager ved anden og sidste behandling indstillingen om en ny forretningsorden og beslutter samtidig at nedsæte et udvalg vedrørende tillægsbevillinglovforslagets behandling og finansudvalgets arbejdsform. I henhold til den nye forretningsorden foretages derefter valg af en række stående udvalg og af præsidium. Gustav Pedersen (s.) vælges til formand, Arnth Jensen, Halfdan Hendriksen og Jørgen Jørgensen (Lejre) til henholdsvis 1., 2. og 3. næstformand. Forinden folketinget tager ferie til den 13. januar 1953, færdigbehandles desuden ligningsloven for 1954–55.

18. En aftale mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland for 1954 forudser en vareudveksling, der nogenlunde svarer til samhandelen i 1953. Der er tilvejebragt mulighed for øget afsætning til Tyskland af flæsk, fedt, markfrø og forskellige andre landbrugsvarer, medens kontingentet for kvæg opretholdes uændret. Ønsket om en sænkning af de tyske toldsatser, der stadig ikke har kunnet imødekommes, opretholdes fra dansk side.

20. Det meddeles, at der mellem mejeribrugets smøreksportudvalg og de rus-

siske indkøbsmyndigheder er truffet aftale om eksport af 5000 tons smør mod betaling i frie sterling. Hermed har smøreksportudvalget siden juli solgt ialt 15.000 tons smør til Rusland.

21. Chefen for forsvarsstaben, generalmajor Erik Kragh, advarer imod at lade sig vildlede af den tilsyneladende afspænding mellem vest og øst, og udtaler, at spørgsmålet om en sikring af NATOs nordflanke har to sider. Den land- og sømilitære side af problemet vil i væsentlig grad finde sin løsning ved et tysk bidrag til NATO-forsvaret. Den luftmilitære side af problemet er den vanskeligste og kan ikke løses af vort eget flyvevåben med den styrke, det har i dag.

22. Justitsministeriet meddeler, at censuren af teater- og varieteforestillinger vil blive ophævet fra den 1. april 1954.

23. Ifølge Det statistiske Departement var høstudbyttet i 1953 det hidtil største, 143.7 mill. afgrødeenheder mod 135 mill. afgrødeenheder i 1952.

28. I anledning af de mange protester mod løsladelse af fire grove krigsforbrydere udsender justitsminister Hans Hækkerup en redegørelse for den fulgte benådningspraksis, der har medført, at der af ca. 13.500 personer dømt efter straffelovstillægget af 1. juni 1945 nu kun er 60 ikke-løsladte tilbage. I redegørelsen indrømmer og forsvarer justitsministeren, at benådningspraksis for landssvigere har været mildere end for andre forbrydere.

31. Salget af turistvaluta undtagen dollars frigives, og reglerne for tildeling af dollarvaluta til rejsebrug lempes.